

HandläggareLisa Sommarström Koert
08-508 263 38**Till**Trafiknämnden
2024-02-15

Årsavtal för vinterväghållning och gaturenhållning av Enskede, Årsta och Vantör samt del av Älvsjö. Upphandling

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner upphandling av Årsavtal för vinterväghållning av Enskede, Årsta och Vantör samt del av Älvsjö till ett belopp om 230 miljoner kronor samt ger kontoret i uppdrag att genomföra upphandlingen och teckna avtal inom ramen för föreliggande beslut.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefUlrika Falk
AvdelningschefJonathan Pertot
Tf. Enhetschef

Sammanfattning

På nämndens uppdrag är trafikkontoret huvudman för allmänna platser och väghållare enligt plan- och bygglagen. Som en del i detta arbete bedriver kontoret löpande driftarbete i form av vinterväghållning och gaturenhållning, även kallat gatudrift. Nuvarande driftavtal för vinterväghållning och gaturenhållning avseende kontraktsområde Enskede, Årsta och Vantör samt del av Älvsjö kan som längst förlängas till och med 2025-08-31, varför en ny upphandling behöver göras. I arbetet med att ta fram underlag för kommande upphandling avser kontoret att anpassa kravställningar efter nuvarande och kommande utmaningar som staden står inför. Kontraktstiden är sju (7) år om samtliga

förlängningsoptioner nyttjas. Dagens värde inklusive samtliga förlängningsoptioner för upphandlingen uppgår till cirka 230 miljoner kronor. Det uppskattade värdet är osäkert med anledning av den volatila ekonomiska omvärldssituationen.

Kontoret föreslår att trafiknämnden beslutar om upphandling av årsavtal för vinterväghållning och gaturenhållning av Enskede, Årsta och Vantör samt del av Älvsjö i enlighet med detta ärende.

Introduktion till upphandlingen

Bakgrund

Stockholm ska vara en trygg och attraktiv stad att bo och vistas i. På nämndens uppdrag är trafikkontoret huvudman för allmänna platser och väghållare enligt plan- och bygglagen. Som en del i detta arbete bedriver kontoret löpande driftarbete i form av vinterväghållning och gaturenhållning, även kallat gatudrift. Gaturenhållning innebär åtgärder som renhållning, skräpkorgstömning och omhändertagande av större skräp och föremål. Vinterväghållning utgörs av halkbekämpning, snöröjning och sopsaltning. Sopsaltning är en metod där maskiner med vals borstar bort snö och is och därefter sprider lake på gång- och cykelbanor för att skapa barmarksliknande förhållanden året om.

Nuvarande driftavtal för vinterväghållning och gaturenhållning avseende kontraktsområde Enskede, Årsta och Vantör samt del av Älvsjö kan som längst förlängas till och med 2025-08-31, varför en ny upphandling behöver göras. Upphandlingen avser gatudrift av ytor som i detaljplan är reglerad som gatumark inom kontraktsområde för Enskede, Årsta och Vantör samt del av Älvsjö. Dessa områden utgörs väsentligen av områdesindelning av stadsdelsnämnderna för nämnda områden.

Härutöver har kontoret tretton (13) kontrakt för gatudrift. Kontraktsområdena för de kontrakten utgörs också huvudsakligen av områdesindelningar för respektive befintliga stadsdelsnämnder. Undantag från detta är tre kontrakt vars kontraktsområde går igenom samtliga stadsdelsnämnders områdesindelningar, dessa kontrakt utgörs av stadens trafikleder och prioriterade cykelstråk.

Bild 1, grå nedtonad kartbild av områdesindelning av Enskede, Årsta och Vantör stadsdelsnämnd.

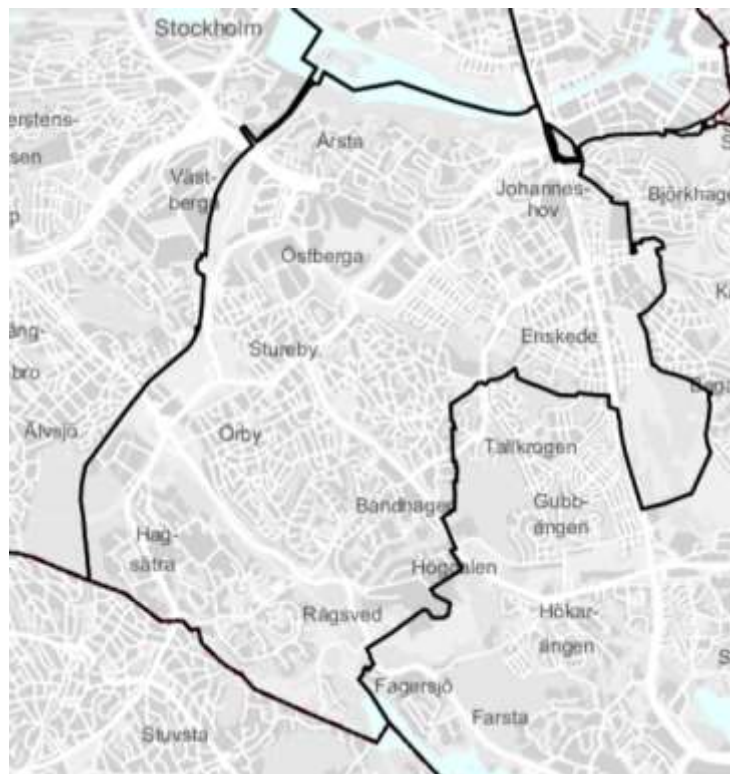

Bild 2, grå nedtonad kartbild av kontraktsområde Enskede, Årsta och Vantör samt del av Älvsjö.

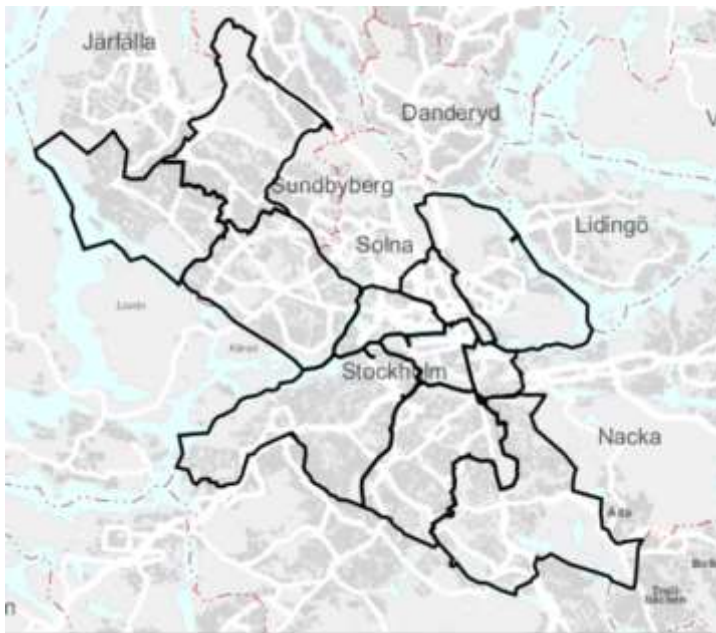

Bild 3, grå nedtonad kartbild av områdesindelningar av kontorets kontrakt för gatudrift (med undantag av trafikleder och prioriterade cykelstråk).

Mål och syfte

Kontorets mål är att upphandla ett kontrakt med tydliga resultatbeskrivningar med en hållbar ersättningsmodell för utförda arbeten.

I upphandlingen avser kontoret tillämpa en så kallad funktionsupphandling (kombinerat med en viss reglering av utförande) för resultatbeskrivningen. En funktionsupphandling är en metod som efterfrågar ett resultat utan att föreskriva en specifik lösning i syfte att öppna upp möjligheten till nya och innovativa lösningar. Leverantören får det fulla resultatansvaret och kontoret som beställare hänvisas till att säkerställa att det blir som överenskommet genom kravställning, samverkan, uppföljning och kontroll. Kontoret kommer dock att komplettera resultatbeskrivningen med vissa startkriterier för när insatser ska utföras i syfte att ytterligare nå uppsatta mål. Ett exempel på detta är en föreskrift om att vissa arbeten ska utföras under en bestämd tid på dygnet samt att leverantören i samband med snöröjningsinsatser även ska genomföra halkbegränsande åtgärder.

Avtalet föreslås bestå av en hög grad fast ersättning och få rörliga poster. I valet mellan olika ersättningsmodeller ser kontoret det som prioriterat att kostnaderna för det nya avtalet i hög grad ska vara möjliga att förutsäga och budgetera i förväg trots osäkra väderförhållanden. Ett fast pris ger även incitament för entreprenören att effektivisera verksamheten. Detta då det

ekonomiska utfallet vid rörlig ersättning kan variera kraftigt, exempelvis vid oförutsebara väderleksförhållanden. I den senaste upphandlingen av driftkontraktet för Farsta-Skarpnäck blev utfallet för ett fast pris lägre än det befintliga som är rörligt.

Valet av fast ersättningsmodell ställer högre krav på att kontoret utarbetar ett tydligt och kalkylerbart upphandlingsdokument. Avtalsuppföljning och kontroll är alltid viktigt, men med ett fast pris faller det på beställaren att genomföra kontinuerlig uppföljning och utarbeta systemstöd för uppföljningen för att säkerställa att kontoret får den leverans man betalar för.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Förslag till upphandling

Behovs- och marknadsanalys

Kontoret arbetar aktivt för att minska stadens utsläpp och för att uppnå stadens klimatmål. Ett mål är att Stockholms stad till år 2030 ska vara en fossil- och emissionsfri organisation. Detta innebär att maskinparken inom gatudriftsverksamheten tills dess behöver bytas ut till fossil- och emissionsfria maskiner. I dagsläget bedömer kontoret att tillgången till fossilfria driftmaskiner varierar, miljövänligare fordon finns tillgängligt för att utföra enklare arbeten såsom skräpkorgstömning och vissa maskinella renhållningsinsatser. Snöröjning och halkbekämpningsinsatser erfordrar dock tyngre fordon som enbart i begränsad utsträckning finns tillgängliga i utsläppsfria modeller. Kontoret bevakar och utvärderar dock situationen löpande och bevakar marknaden för fossil- och emissionsfria maskiner.

Beträffande konkurrens och antal leverantörer på marknaden är det få leverantörer som bedriver gatudriftsverksamhet i den skala som kontrakten uppgår till. Gatudriftsverksamhet är ur ett företagsperspektiv en högriskverksamhet med små marginaler och kontrakten kräver omfattande resurser hos leverantörerna. Mot bakgrund av hur marknaden ser ut i nuläget uppskattar kontoret därför att få in två till fyra anbud.

Upphandlingens omfattning och strategiska vägval

Kontoret planerar att genomföra upphandlingen med öppet förfarande enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling. Upphandlingen överstiger tröskelvärdet. Det kontrakt som avses tecknas har formen av ett driftavtal.

Upphandlingens innehåll består av vinterväghållning och gaturenhållning av ytor som i detaljplan är reglerad som gatumark inom kontraktssområde Enskede, Årsta och Vantör samt del av Älvsjö. Kärnan i de verksamheter som ska bedrivas genom denna upphandling är att öka framkomligheten, säkerheten och attraktiviteten på valda platser.

Entreprenören ska uppfylla de miljökrav som kontoret ställer i alla sina upphandlingar och ytterligare miljökrav kan komma att ställas kring fordon och maskiner. Innan ytterligare krav ställs kommer kontoret noggrant stämma av marknadsläget så att kraven inte leder till hämmad konkurrens eller lösningar som ännu inte finns tillgängliga på marknaden. Kontorets miljökrav är framtagna gemensamt med Trafikverket. Det är den senaste beslutande versionen som kommer att gälla i denna upphandling.

Risk- och konsekvensanalys

Kontoret har identifierat följande risker samt föreslagit åtgärder för att motverka dessa.

Inga eller få anbud lämnas

För att stävja risken för att inga eller få anbud lämnas ska kontoret beskriva uppdraget på ett korrekt, tydligt och informativt sätt i mål och mening att få in välkvalificerade och välgrundade anbud.

Anbud inkommer som inte ryms inom budget

Det finns risk att det inkommer anbud som inte ryms inom planerad budget. En åtgärd är att omfördela medel inom kontorets budget om priserna anses rimliga. Ett andra alternativ är att se över kostnadsdrivande krav och göra ett omtag i upphandlingen.

Upphandlingen överklagas

För att minimera riskerna för att upphandlingar överklagas arbetar kontoret alltid med att ta fram så väl genomarbetade och kvalitativa upphandlingsdokument som möjligt. Kontoret kommer i denna upphandling, såväl som i andra, även att dra nytta av erfarenheter från tidigare genomförda upphandlingar. I tidplanen för upphandlingen har kontoret tagit höjd för eventuell överprövning innan kontrakt behöver tecknas.

Tidplan och genomförande

Avtalstid

Avtalstiden om sju (7) år anses vara standard för denna typ av kontrakt. Om marknaden utvecklas och möjliggör att staden kan

ställa högre miljökrav kan kontoret komma att inte nyttja förlängningsoptioner för att ändra kravställning. Ett alternativ kan även vara att korta kontraktstiden för att avsluta kontraktet före år 2030 i syfte att upphandla ett nytt kontrakt med utgångspunkt i en mer utvecklad marknad med miljövänligare metoder och arbetsmaskiner.

Nedan redovisas planerad kontraktstid. Tiderna kan komma att justeras inför den faktiska upphandlingen.

Kontrakt

Start	2025-09-01
Slut	2028-08-31
Förlängningsoption	2+2 år

Ekonomi

Kontraktets beräknade sammantagna värde inklusive förlängningsoptioner grundar sig på befintlig budget för förevarande kontrakt. Det faktiska värdet för inkomna anbud kan variera mot bakgrund av en volatil världsekonomi där indexering skiftar. Kontoret estimerar att upphandlingar anpassade efter behov av bättre kvalitet och högre ställda miljökrav är kostnadsdrivande. Mot den bakgrunden anser kontoret att det påverkar osäkerheten i prognos för värdering av kommande upphandling.

Om samtliga förlängningsoptioner nyttjas blir kontraktstiden sju (7) år. Utifrån det befintliga värdet för nuvarande kontrakt, inklusive samtliga förlängningsoptioner, beräknas driftavtalet uppgå till ett värde om cirka 230 miljoner kronor. Beräknat värde är grundat på befintliga mängder med utförd indexering år 2023.

Slut